

Tað skuldi tí tykist lógið, um býtiðhandilin kom aftur í gongd. Tað verður eins og at flyta okkum aftur til eina steinoldar-tilveru.

Tey menniskju, ið uppvaksin eru í teim árum, tá valdar-handilin blómaði, og peningur var í hópatali, hava strævið við at skilja, hvat slík handilsbond eru góð fyri. Aðraleiðis lagligt er at selja, hvar ein vil, og keypa, har hann vil. Men ganga øll onnur lond inn á ta leið, sum av røttum kann nevast býtiðhandilsleiðin, og sum er umgyrd av handilsbondum og sáttmálum, so eru vit Føroyingar noyðdir at ganga sonu leið.

Sjálvandi kunna vit ikki leggja okkara land opið fyri útlendskum vörum, samstundis sum aðrar tjóðir sleingja fyri okkara vörum. Verðaldarstevnukráin tykist at vera soljóðandi: »Keypa tit einki frá okkum, so keypa tit einki frá tykkum«.

»Som de gamle sjuenge, saa lærer de unge«, sigur eitt gamalt orðatak.

Vit kunna siga, at sum tær stóru tjóðirnar syngja, mega tær smáu læra, t. v. s., at sum tað stóra Bretland gongur undan mega vit og aðrar smátjóðir sjálvandi fylgja.

Bretland forir nú tann politikk at tolla allar útlenskar vörur, tó skulu teir tingast við lond, sum keypa bretska vörur, soleiðis at tey kanska sleppa undan tolllógin.

Friðhandilin er altso avtíkin í Europa; men eg veit ikki, um »denne Lov gælder for Færoerne«, t. v. s., eg veit ikki, um teir stýrandi her á landi ætla at ganga sonu leið sum Bretland er gingið, ella kanska vit Føroyingar eru so stórir, at vit fáast ikki við slíkt smáputt sum Bretlandingar fáast við.

Vanlukkan er tann, at tann enska tolllógin eisini kemur at nerva tær vörur, sum vit Føroyingar skulu selja.

Streymur meinar, at Føroyingar ikki framvegis kunna ganga friðhandilsleiðina, tá einki annað land vil fylgja hesi leið, ella rættari sagt, tá tey lond, vit skulu selja til, ikki vilja fylgja hesi leið. Eg ivist ikki í, at allar rættshugsandi Føroyingar geva honum rætt í hesum máli.

Streymur vendir sær fyrst og fremst móti Danmark, og tað er ikki lógið; tí, eftir teim frágreiðingum, sum harra blaðstjóri P. Niclasen nýliga hevur framført í samroðu við dansk blóð, keypa vit árliga fyri 5—6 milliónir krónir frá Danmark, meðan Danir bert keypa fyri 7—8 hundrad túsund krónir frá okkum. Streymur hevur tí fullan rætt, tá hann framsetur hesi orð: »Det er Lagtinget, der skal optræde og se at få en Handelstraktat i Stand mellem Færoerne og Danmark«. Streymur heldur tó, at okkara stóða í ríkinum kanska forðar fyri slíkum sáttmála, og ifall so er, tá má okkara stóða broytast. Men hartil er at siga, at Danir fyrr hava bjóða okkum at tingast við teir um ymisk mál landanna millum, so teir ivaleyst munna

vilja tingast við okkum um handilsvirskifti.

Sambandsmenn vilja ikki tingast við Danir, heldur Streymur áfram. Men nú hava sambandsmenn róðri á Føroya skútu í hondum, so nú mega teir kenna sína ábyrgd.

Sambandsmenn munnu ikki vera so dólskir, at teir ikki vilja tingast við Danir um handilssáttmála landana millum. Og ifall okkara statsrættsliga stóða má broytast somikið, at slíkur sáttmáli kann fáast ílag, tá munna sambandsmenn ivaleyst duga á at skyna, hvat ið er til mest gagna fyri Føroyar. Streymur kann í hvussu er ikki gera meir, enn hann rópar varskoð í rættari tíð, og tað eigur hann takk fyri.

Tá talan var um ellisrentulógina, ið gerast skuldi galdandi fyri Føroyar, hildu ymiskir menn, at vit ikki hava ráð at bera tær byrður, ið ellisrentulógin kom at leggja á okkum. Men skulu vit koma undir at styðja fleiri hundrad arbeiðsleysar húsfædir, so gongur Føroyaland síni undurgongu ímóti.

Menn tjakast nú í blóðnum um úrslitið úr eykatingsetuni sum teir nevna »stakkala tingið«. Tað er syrgjuligt, at tingmenn, ið saman vóru stendur í eini neyðsituatión fyri at bjarga landinum úr vanda, skulu nevna hesa tingsetuna »stakkala tingið«. Tað prógvar, hvat politisk klandur kann skaða land okkara.

Latum okkum læra av Bretlandsmonnum, sum hjart sögu, at alt politiskt má setast til síðis, tá landið er í vanda. Í Bretlandi arbeida nú javnaðarmenn og konservativir og aðrir flokkar hond í hond fyri at bjarga landinum úr vanda. Hvi gera Føroyingar ikki tað sama?

Vónandi verður úrslitið óðrvisi úr summarlingsetuni, soleiðis at tað arbeiðsloysið, sum nú hóttir á við at breiða seg her á landi, verður dripið í fotingini.

Tað frættist, at eini 10—15 skip liggja heima í ár vegna peninga trot. Tað má vera ein landsak at fáa somikið av peningi til vegar, at øll skipini kunna fara út; tí annars verða fiskimenn gangandi arbeiðsleysir.

Vit javnaðarmenn vilja ikki leggja toll á vörur — allarminst á neyðsynjarvörur —; tí tann minni maðurin kemur at bera hesa byrðu. Men av tveimum illum kann ein fiskimaður betri rinda 20 krónur í tolli, enn at hann kann liggja heima og onga krónu vinna.

Eg siggi tí ikki rættari, enn vit sum skjótast eiga at fáa ein sáttmála ílag við tey lond, sum vit keypa vörur frá — fyrst og fremst Danmark og Bretland — soleiðis, at tey londini skulu plikta seg til at keypa fisk frá okkum fyri tær vörur, sum vit keypa frá teimum.

J. H. Danbjørg.

Udstilling

at Ungdomsskolens Arbejder finder Sted 2. Paaskedag fra 3—7 Efterm. i Røllens Lokaler.

Lov om Vragning af Fisk

og Ændringer i Lov om Skatter og Afgifter færdigbehandlet i Rigsdagen.

(Telegram til »Føroya Social-Demokrat«).

København, den 23.—3.—32.

Forslaget om Vragning af Fisk paa Færoerne og visse Ændringer af Skatter og Afgifter vedtoges idag ved tredje Behandling i Lands-tinget og er dermed færdige fra Rigsdagen.

Veltið eplir!

Føroyingar hava enn aldri, eins og hendinga eplaveltandi fólk, serliga lagt dent á eplaveltning í stóri muni, bæði til heimabruk og til solu. Sum domi uppá, hvussu mikið summi lond seta inn uppá eplaveltning, kann nevast, at tað var um at vera hungursneyð í Írlandi eitt árið, ið eplini miss-eydnaðist. Aftrat kann tað nú sigast, at nýtslan av eplum er vorðin meiri fjolbroytt í seinru árum.

Seinasta ár var ikki av teim bestu eplaárum her í Føroyum, og var avtoldin óivað hin lang- røktu kuldi og skerpingur um várið — ja langt inn í summarið — og eisini tað ræðuliga avfall, ið kom av tíðliga um heystið. Men sjálvt um árið í fullt mál var gott eplaár, so slappst neyvan undan at flyta inn eplir utanifra, til tess verður ov lítið velt av eplum her á landi enn.

Eitt, ið eisini ræður nógv um hjá okkum, er at royna at fáa tíðliga eplur til solu, tí umframt at nýggj útlenski eplir eru av-bera dyr at keypa við handl-arnar, so smækka tey ikki so væl sum heima eplur. Og uttan at hava neyðugt at halda eins høgur prísir á føroyskum eplum sum á innfluttum, so vil tað loysa seg væl at velja eplir til solu seinra partin av sumri ella tíðliga um heystið.

Træðarmenn ella teir smærri jarðabrukarnir, ið væl serliga hava høvi til at velja upp ár nýggjum, átti beint í ár at roynt at velja nógv eplir, og eisini roynt at fingið tíðliga nýggj eplir til handils.

Av øllum vokstrum er væl eingin urtin so takssom at fáast við sum eplini. Mítt ráð verður tí til allar træðar- ella gerðs- menn: veltið dágliga eplir og latið okkum sleppa undan at flyta inn fyri túsund tal av krónum av hesum vokstri, ið trívist so væl hjá okkum. Tað er inntøka fyri veltlingarmannin og spardur peningur fyri Føroyar.

Nú í tíðini er tað reiðiliga væl atgongt hjá nýbrúkarum at velja nógv eplir, tí tað er ein royndur lutur, at tey bestu eplatoðini eru handilstoðini »Nitrophoska«.

Veltið eplir og fái tey tíðliga í handilin, tí so skjótt sum fø-roysk eplir kunna fáast, min- kar torurin og keypið av fremm- andum, ikki væl smækkaði eplum.

Heimamaður.

„Bladene“.

Ein Suðuroyingur sendir okkum hesa grein um »Føroyatíðindi«:

Við hesi yvirskrift skivar hitt litla Suðuroyarblaðið við tí mikla navninum »Føroyatí- indí«. Blaðið spoyrekur »F. S. D.«. Tað undrar meg, at »Føroya- tíðindi« nú, síðan ísvirki fór av fótum, ger eitt álöp fyrr og annar eftir á socialismuna í Føroyum. Stundum er tað P. M. Dam, ið má halda fyri, stundum er tað ísvirki ella onkur onnur socialistifyrtøka. Nú eru álöp- ini á »F. S. D.«.

»Føroyatíðindi« umber seg kanska við, at álöpin verða gjord av innsendarum og ikki av blaðstjóranum; men tá hesir innsendarar ikki seta navn undir greinirnar, so standa tær fyri blaðstjórans ábyrgd. Og helst er tað so, at blaðstóri »Føroyatíðindis« nú fyri eina tíð ætla at halda seg til aftur- haldsflokkarnar her á landi. »Blaðið er ópolitiskt«, vil blað- stjóri síga, »vit geva pláss fyri innsendum greinum«. Men tað er ikki so; tí greinir frá javn- aðarmunum verða nú úti- hýstar úr blaðnum. »Føroya- tíðindi« er altso nú vorðið eitt afturhaldsblað. Og tað er gott, at vit javnaðarmenn vita tað.

Tað, ið »Føroyatíðindi« nú er illa tilfríðs um, er, at harra M. S. Viðstein ikki hevur hugs- að um »Føroyatíðindi«, tá tal- an var um tær almennu lýsing- arnar. Nú er tað at siga, at »Føroyatíðindi« kundi longu haft kravt rett til tær almennu lýsingarnar. Eg trúgvi ikki, at harra M. S. Viðstein hevur nakað ímóti, at »Føroyatíðindi« kemur uppí part. Hvi loypur »Føroyatíðindi« ikki á »Tinga- kross« ella »Dimmalætting«.

Tað man vera, sum orðtakið sigur: »Tann eini ravnur hoggur ikki eyguni út úr øðrum; tí teir eru svartir báðir«. Blaðið folir seg í hópi við hinum aftur- haldsblóðnum, og tí skulu álöpin gerast á »F. S. D.«. Tað er gott, at blaðið einaferð hevur fingið fast undir fótin; tí tað ber ikki til hjá einum blaðið, at tveitast aftur og fram, sum »Føroyatíðindi« hevur tveitst nú í 17 ár. Blaðið byrjaði sum eitt sjálvstýrisblað og var væl stór- enn tað er nú. Har av er orð- takið komið um eitt sum mink- ar: »Hatta minkar ár eftir ár sum »Føroyatíðindi«.

Harnæst skifti blaðið kápu og gjordist danskt sambandsblað við harra Bennedsen sum blað- stjóri. So kom harra Herluf Thomsen, keypmaður, og gjordi blaðið til eitt keypmanna- blað.

Hesin núverandi blaðstjóri- n hevur tykt at vera ópolitiskur, soleiðis at eingin visti, til hvortja síðu, ið blaðið nú fór at falla. Av hesi ymisku stóðu blaðsins er orðtakið komið um eitt sum tveitist aftur og fram: »Hatta tveitist og skinklar verri enn »Føroyatíðindi«.

Nú hevur »Føroyatíðindi« altso fyri eina tíð tikið stóðu. Men fyri at koma aftur til klandrið um tær almennu lýs- ingarnar, vil eg siga, at helst skuldi Føroyingar haft eitt all- ment lýsingarblað. Tað er órætt- vist, at eitt politiskt blað skal hava einarætt til hesar lýsingar.

Ikki tí, at eg óvindi »Dimma- lætting« ta inntøku, sum blaðið hevur; men tí mær tykir, at fólk noyðast at halda »Dimma- lætting« fyri tær almennu lýs- ingarnar skuld.

Harvið fær sambandsflokk- urin ein órættvisan frammið- rett. Og hvør veit, um ikki jást

hesin frammiðjáfættur heldur liv í sambandinum. L. S. tveiti- greinir mundu neyvan verið lisnar, um ein ikki noyðist at halda »Dimmalætting«; tí fáur mundi vilja givið pening fyri slíkt tveit; men L. S. hevur ein frammiðjáfætt, sum ger, at óðnir sálir kunna viljeiðast av honum. Eitt allment lýs- ingarblað mega vit krevja; tí tað verða allar politiskir flokkar javnstillaðir. Tað verður troyt- andi at siggja tær somu lýsing- arnar í fyra blóðum.

Eg fái ikki, at tað litla Suð- uroyarblaðið heldur seg hava pláss fyri teim almennu lýsing- unum. Tað hevur jú fingið missionerin á Tvøroyri at fylla fremstu síðu av blaðnum við religiøsnum lestrum. Hin ungi Havnamaðurin fyllir jú ein stóran part av blaðnum við teim tíðindum, sum hann lesur upp úr Havnarblóðnum og skivar til »Føroyatíðindi«. Slíkt er gott, heldur hann, at skriva til Suðuroyar. Hann heldur óivað, at Suðuroyingar eingi blóð lesa uttan »Føroyatíðindi«. Men eg trúgvi ikki, at Suðuroy- ingar eru slíkir andaligir dólgar, at teir ikki lesa t. d. »F. S. D.«, sjálvt um »Læsere« í »Føroya- tíðindi« skivar soleiðis: »Jeg ved ikke, om De, Hr. Redaktør, nogensinde har været ude for et af de 3 Eksemplarer af »Føroya Social-Demokrat«, der hver Uge omdeles her paa Sudeoern.«. Hann vil bílla fólk inn, at »F. S. D.« ikki hevur fleiri enn trýggjar haldarar í Suðuroy. Hann vil við hesum orðum stempla Suðuroya arbeiðarar og fiskimenn sum triðja klassas individ, sum ikki lesa teirra egna blað. Men her fer »Læsere« skeivur.

»Læsere« skivar, at »Føroya- tíðindi« »repræsenterer Sudeoern«. Og Gud náði Suðuroy- ingar, ifall teirra mentan skal metast eftir innihaldinum í »Føroyatíðindi«. Hetta blaðið hevur altíð »repræsenteret« ein klassa av Suðuroyingum; men Suðuroya arbeiðsmannaflokkur er tað íbetur ikki.

Eg vil endi hesi orð við at ynska »Føroyatíðindi« til lukku sum afturhaldsblað. Vónandi fáa vit javnaðarmenn nú høvi til av og á at taka ein dyst við »Føroyatíðindi« eins og hina ferðina, tá tað var keypmanna- blað.

Heyði nú eydnan verið fyri »Føroyatíðindi«, soleiðis at hetta blaðið fekk ein part av »de eftertragtede Annoncer«. Tí blaðið kann ivaleyst treingja til nokur oyrr fyri hesar »Annon- cere«. Tað vildi verið spell, um »Føroyatíðindi« skal fara aftur í mammu sína ella rættari sagt í pápar snar.

Við took fyri innivist.

A. B. C.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

Post til færøske Fiskerskibe.

Chefen på Inspektionsskibet »Fylla« meddele:

Inspektionsskibet »Fylla« vil i Begyndelsen af Maj Maaned afgaa til Syd- og Vestkysten af Island med Post og Postpakker til færøske Fiskerutøgere og for eventuel Lægehjælp.

Post og Postpakker vil i den Anledning kunne afleveres til Postkontorerne i Thorshavn og Tørra inden 1. Maj d. A.

Det kan forventes, at »Fylla« derefter returnerer med Post til Færoerne.